

Od návrhu k realizácii

So správnym návrhom sa dopracujete ku kompletnej realizácii. Prinesie vám nové zážitky, dobrodružstvá a príjemný, nerušený odpočinok.

Pri plánovaní záhrady treba priestor najprv poriadne spoznať. Už pri výbere pozemku alebo kúpe staršieho domu treba zvážiť, čím všetkým existujúca plocha disponuje. Každá záhrada ma v sebe skrytý potenciál, ktorý je možné správnym návrhom vyzdvihnúť.

Ing. Anna SLOBODNÍKOVÁ,
záhradná architektka

Rovina či svah, jednoduchý alebo zložitejší tvar pozemku, skryté zákutia, krásne výhľady či nedostatok súkromia. Zo všetkého sa dá na záhrade čerpať. Základ je vnímať priestor taký, aký je. Nesnažte sa ho umelo pretvoriť. Pracujte s pozitívnymi, ale aj negatívnymi

vlastnosťami. Na začiatok si spíšte pluses a mínusy vašej záhrady a všetko to, čo by ste v nej chceli mať. Na základe vašich poznámok s vami architekt spoločne vytvorí zaujímavý, hravý koncept, vďaka ktorého vznikne vaša nová vysnívaná záhrada.

Nákres v mierke

Pôdorys záhrady je nutné dobre zamerať. Vytvoríte si tak podklad, ktorý na výkres nakreslite v mierke 1 : 100. To znamená, že 1 cm na výkrese meria 100 cm v skutočnosti. Jednoduchými kresbami budete následne vedieť nové plochy v správnom rozmere na výkres zaznačiť. V tejto mierke dokážete navrhnuť men-

V záhrade sa určite nájde miesto pre každého člena rodiny. Myslite na súkromie a na tajné zákutia, ktorými vás záhrada dokáže prekvapiť. Aj malý priestor sa dá zaujímavo a funkčne vyriešiť.

Poznáte špalierové strechy?

Sú výbornou alternatívou stromov, ktoré sa dajú umiestniť do väčších zvýšených záhonov, na existujúce betónové alebo drevené terasy. Keď ich vysadíte v tesnej blízkosti a konštrukcie spoločne prepojíte, postupom času vytvoria zelenú strechu, ktorá prinesie tieň na existujúcu terasu. Uistite sa, že je terasa dostatočne pevná, pretože po vysadení bude viac zaťažovaná.

Plán výsadby

Ak máte navrhnutý koncept, môžete začať s výberom rastlinného sortimentu. Vaša záhrada môže disponovať rôznymi svetelnými aj vodnými podmienkami. Zvážte, či bude v záhonoch použitá kvapková závlaha. Pri výbere rastlín dbajte hlavne na stanovište, na ktorom bude nový záhon vznikáť a koľko vlhky bude potrebovať. Vopred treba odporovať, ako sa mení počasie počas celého dňa aj ročných období. Sledujte, kde svieti najviac slnka, a naopak, kde najmenej. Tiež sa zamerajte na prevládajúce silnejšie vzdušné víry a na to, na ktorú svetovú stranu je pozemok orientovaný. Všetky tieto indície vás privedú k najlepšiemu výberu rastlín.

Dbajte aj na rozmery záhonov, optimálna šírka trválnového sú 2 m. Čím bude širší, tým viac druhov budete môcť do neho umiestniť, zmestia sa aj viackmenné stromy a kry. Pri výbere rastlín postupujte od najväčších po najmenšie. Začnite stromami, krami, trválnymi a okrasnými trávami. Nezapodíťte pridať cibuľoviny, ktoré sa ukážu v záhone skoro na jar.

Automatickú závlahu odporúčame zaviesť do

každého záhona. V prvých mesiacoch po výsadbe sa tak

podstatne zníži náročnosť údržby. Nebudete musieť

tráviť hodiny zalievaním a postupom času budete vedieť

vlahu regulovať natoľko, že aj zalievanie sa časom zníži

a rastliny si „vychovajú“ na vlastný vodný režim.

Začnite tvoriť

Pri tvorbe konceptu sa zamerajte na nasledujúce:

1. Vytvorenie funkčných zón: Zamyslite sa, čo všetko by ste v záhrade chceli robiť. Detský kútik, tiché zátišie, kde si vychutnáte pohár horúcej kávy, veľká či malá drevená terasa, bazén, ohnisko alebo priestor so zvýšenými úžitkovými záhonmi. Všetky zóny môžete do záhrady šikovne zakomponovať.

2. Dynamické tvary: Nebojte sa vniesť na pozemok trochu dynamiky a hravosti. Pokiaľ vám to plocha dovolí, experimentujte s tvarmi. Oblá či hranatá kompozícia – oba varianty dodajú záhrade úplne iný rozmer. Pri vidieckom vzhľade domu a okolia určite použite viac oblú, na pohľad mäkkšiu kompozíciu. Ak sa pozemok nachádza v modernej rodinnej zástavbe a vzhľad domu je viac geometrický, stavte na hrany.

3. Použité materiály: Dbajte na kvalitu a udržateľnosť. Pri výbere zohľadnite štýl vášho domu. V akom duchu ste zariaďovali interiér a aké materiály ste použili v exteriéri? Treba si uvedomiť, že tvorba záhrady je pokračovaním stavby ďalších izieb, ktoré nenútené napojíte na tie existujúce. Najčastejšie materiály, s ktorými sa môžete stretnúť, sú betón, drevo, kameň, corten (nehrdzavejúca oceľ), mlat, štrk či piesok.

4. Výhľadové body: Ak záhrada disponuje príjemnými výhľadmi na okolie, snažte sa ich v čo najväčšej miere ponechať. Opticky ju zväčšia a vytvoria v nej menšie oddychové zóny. Pohľad

na správne navrhnutý trvalkový záhon bude zaujímavý v každom ročnom období. Neestetické výhľady odporúčame v čo najväčšej miere zatarasiť zeleňou v podobe väčších stromov, krov či trvalkových výsadiet. Ak je priestor pre výsadbu príliš malý, môžete výhľad prekryť drevenou zástenou alebo užším živým plotom.

5. Súkromie: Všetky novovzniknuté zóny alebo existujúce terasy budú slúžiť prevažne vám. Preto už v samotnom koncepte plánujte, kde umiestniť dreviny tak, aby vám vytvorili dostatočné súkromie. Nebojte sa vysadiť menšie stromy alebo momentálne obľúbené viackmenné druhy. Vysoké špaliere či okrasné trávy dokážu pohľady do záhrady uzavrieť. Viete si vybrať z nespočetne veľkého výberu kvitnúcich, vždyzelených alebo pôvodných drevín.

6. Tienenie: V horúcich letných dňoch netreba zabúdať na chládok. Oddychové zóny umiestňujte na miesta, ktoré budú aspoň z časti zatienené. Prírodný tieň pod korunami stromov je zaručene najlepšie riešenie. Do menších záhrad odporúčame nižšie stromy alebo viackmenné dreviny. Do väčších sa nebojte navrhnuť aj pôvodné mohutnejšie stromy.

7. Prevýšenie: Svahy zjemnite vhodne navrhnutými opornými prvkami. Nezabudnite na prechodové rampy a schodiská, ktoré vám zabezpečia jednoduchý pohyb medzi jednotlivými časťami. Nižšie prevýšenie vyriešite suchým múrikom alebo stupienkom z dubových podvalov. Vyššie oporné prvky musia byť betónované s pevným základom.

Správne navrhnutá a umiestnená zeleň vnesie do záhrady bezpečne a ničím nerušené súkromie. Dokáže tiež eliminovať hluk či prach z okolia.

Dôležitými prvkami pri plánovaní sú aj samotná architektúra domu a jeho interiér. Práve z existujúcej stavby sa môžete dozvedieť, v akom štýle bola navrhnutá. Správnym výberom materiálov a farieb budete vedieť nerušene prepojiť existujúci interiér s novým exteriérom.

šie plochy ideálne na formát výkresu A3 (42,0 x 29,7 cm). Ak máte väčšiu záhradu, odporúčame siahnuť po katastrálnej mape alebo projektovej dokumentácii k vášmu rodinnému domu. Situačný výkres by vám mohol pri návrhu záhrady postačiť.

Správny koncept

Základ úspešnej premeny je jednoduchý návrh. Práve ním vnesiete do záhrady nové možnosti využitia. Neopozerané tvary, funkčné zóny aj použité materiály. Definujte plochy, ktoré chcete vo výhľade podporiť, a neestetické miesta, na ktoré potrebujete pohľady uzavrieť. Pri vypracovaní konceptu berzte ohľad na celkové prevýšenie záhrady. Odporúčame priestor

zameranie bude, tým jednoduchšia bude realizácia. Pôdorys v mierke vám prácu s konceptom podstatne uľahčí.

Architektúra domu

Máte typický vidiecky dom s dreveným oplatením alebo moderný dom s rovnou strechou? Sú izby, v ktorých trávite čas, útulné alebo strohé? Je priestor veľký a otvorený alebo menší a uzatvorený? Netreba zabúdať ani na výhľady, ktoré váš dom ponúka. Každý detail v interiéri napomôže k správnej plánovaniu. Môže to byť spomínaný štýl zariadenia, materiály, farebnosť, veľkosť či svetelné podmienky interiéru, alebo použité rastliny. Interiér treba vnímať ako celok, na ktorý nenútené a plynulo záhrada nadväzuje.

vopred zamerať nielen výškovo, ale aj plošne. Čím presnejšie

NM2302425/01

Zelená plocha pre (ne)trpezlivých

Siaty trávnik: Veľkou výhodou je to, že si ho „vychováte“ vo vlastných podmienkach. Ak budete mať automatickú závlahu, dokáže sa zapojiť v priebehu dvoch až troch týždňov. Je však nutné ho po jeho založení pravidelne kosiť a odburiňovať. Nevýhodou je technologicke náročná aplikácia siete proti krtom.

Travný koberec: Výhodou je okamžitý zelený efekt a jednoduché polozenie siete proti krtom pred kladením trávniku. V prípade, že časť vypadne, nebude možné ju doplniť rovnakým druhom trávnej mačiny. Preto sa trávne koberce často dosievajú. Časom v trávniku spozorujete značný rozdiel medzi vypadnutou a pôvodnou časťou.

Motúčko®
JEDNÍM STISKEM JEDU TRYSKEM!

ČESKÝ
VÝROBCE

Šetrite svoje zdravie a kúpte si motorové koliesko na prevoz materiálu!

„Motúčko využívam najčastejšie na záhrade alebo v lese. Kúpili sme ho spoločne so synom keď sme stavali dom.“
– Ján M.

- ✓ Prevezie až 180 kg
- ✓ Ide ľahko aj do kopca
- ✓ Jednoduchá manipulácia
- ✓ Rôzne prevedenia

KÚPITE NA WWW.MOTUCKO.CZ ALEBO VOLAJTE NA +420 727 943 663

Rozdelenie rastlín podľa funkcie

Do pôdorysu zaznačte, kde a v akom počte vysadíte vybraný sortiment. Odporúčame vyhotoviť raster vo vhodnej mierke. Nezabudnite, že každá rastlina má vlastný výsadbový spon, ktorý vám udá aj počet kusov, ktorý sa zmestí na 1 m².

• **Kostrové:** Najväčšie, najmohutnejšie, najdominantnejšie druhy rastlín, ktoré v záhone vytvoria dlhodobý efekt. Tvoríť by mali maximálne jednu tretinu vysádzanej plochy.

• **Skupinovú:** Trvalky a okrasné trávy, ktoré sú vysadené vo väčších skupinách. Vytvoria kvitnúci efekt počas celej sezóny a priestor dostatočne vyplnia. Vďaka nim vnesiete do záhonu farebnosť, premenlivosť, dynamiku a výškovú členitosť.

• **Výplňové:** Slúžia na vyplnenie prázdných plôch. Môžu to byť vyššie aj nižšie rastliny s bohatou listovou plochou alebo menšie kry, trvalky či okrasné trávy, ktoré sa len letmo objavujú v záhone.

Realizácia: Vyčistenie a modelácia terénu sú veľmi dôležité pri zakladaní záhrady. Po týchto úpravách môžete nové plochy jednoducho vytýčiť metrom alebo pásmom.

Po realizácii: Záhrada môže vyzeráť veľmi jednoducho. Hneď ako vysadené rastliny naberú na sile, priestor vyplnia a viac zútulnia. Ploche bude zatiaľ dominovať trávnik.

Jarné obdobie: Všetko sa postupne prebúda k životu. Zo záhonov prvýkrát vykuknú cibuloviny. Neskôr ich vystriedajú bohato kvitnúce trvalky a okrasné trávy.

Zrealizujte predstavy

Pred samotnou realizáciou ešte zväzte, či bude na záhrade použitá automatická závlaha, robotická kosačka alebo vonkajšie osvetlenie. Potom už postupujte nasledovne:

1. Ukončíte stavebné práce: Záhradný domček, pergola, bazén, chodníky, fasáda. Všetky väčšie stavebné práce musia byť hotové skôr, ako začnete s realizáciou záhrady. Ak sa na pozemku nachádza priveľa buriny, použite herbicíd, ktorý ju odstráni. Pod spevnené plochy nezabudnite pridať prechodové chrániče, cez ktoré budete vedieť dotiahnuť závlahu a osvetlenie aj do iných častí záhrady.

2. Upravte terén: Doplníte alebo odstránite prebytočnú zeminu a celú plochu vyčistíte od odpadu (kamene, stavebné zvyšky, kôny).

3. Vytýčte nové plochy: Použite stavbárske lanko alebo farebný sprej, ktorými si plochy z vopred pripraveného plánu nakreslíte do existujúcej záhrady. Všetky vzdialenosti v záhrade jednoducho odmeriate podľa precízne vytvoreného pôdorysu v mierke.

4. Začnite s hrubými prácami: Oporné múriky, spevnené plochy, mlatové povrchy, menšie chodníky z dlažby. Automatický závlahový systém môžete v tejto fáze pripraviť tiež. Vykopte potrebné drážky, umiestnite do plochy potrebné komponenty a všetky výkopy opätovne prisypete. Postrekovače a kvapkovú závlahu aplikujte až po výsadbe!

5. Vysadte a stabilizujte vzrastlé dreviny: Všetky stromy sadte ako prvé od najväčšieho po najmenšie. Po výsadbe stabilizujte všetky dreviny, ktorým to ich tvar dovolí, opornými kolami.

6. Pokračujte s menšími rastlinami: Kry, trvalky, okrasné trávy aj popínavky. Všetky umiestnite tak, ako ste si vopred rozvrhli vo výsadbovom pláne. Následne odporúčame záhon prikryť vrstvou nástiely. Môžete použiť štrk, kôru alebo štiepku, ktorá udrží viac vlhky a postupom času posluží ako hnojivo.

7. Trávnik je čerešnička: Poslednou etapou pri realizácii je zhotovenie trávniku. Môžete si vybrať z dvoch možností. Buď použijete trávne osivo, alebo zapestovaný koberec. Obe možnosti majú svoje výhody aj nevýhody. Aby nedošlo k jeho poškodeniu, prvé týždne sa nesmie príliš zatažovať.

Správne navrhnutý trvalkový záhon potlačí rast

burín lepšie ako geotextílie. Prvé mesiace po výsadbe

sú trvalky síce náročnejšie na údržbu, ale keď rastliny

naberú na sile, dokážu buriny veľkou rýchlosťou prerásť.